

TEMIDA - časopis o viktimizaciji, ljudskim pravima i rodu

TEHNIČKA UPUTSTVA AUTORKAMA I AUTORIMA ČLANAKA I PRIKAZA

Temida je naučni časopis o viktimizaciji, ljudskim pravima i rodu, koji izdaju Viktimološko društvo Srbije-VDS i Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju.

Časopis *Temida* je dostupan u režimu **otvorenog pristupa**.

Časopis *Temida* objavljuje originalne naučne radove, pregledne radove, stručne radove, prikaze naučnih konferencija, knjiga i projekata, **koji nisu prethodno objavljivani niti se nalaze u proceduri razmatranja u drugom časopisu, u celini ili u delovima**.

Časopis objavljuje naučne i stručne radove i prikaze domaćih i stranih autora i autorki koji za svoj predmet imaju problem žrtava kriminaliteta, rata, kršenja ljudskih prava i drugih oblika stradanja (sa posebnim naglaskom na probleme žena, dece, manjinskih grupa, osoba sa invaliditetom i drugih kategorija koje su posebno izložene viktimizaciji), strah od kriminaliteta, kršenje ljudskih prava u zatvoru i u krivičnom postupku, prevenciju viktimizacije i slično. Posebna pažnja posvećuje se svim oblicima rodno zasnovanog nasilja, kao i drugim aspektima ostvarivanja rodne ravnopravnosti. Svaki broj je tematski koncipiran, ali se objavljuju i tekstovi van određenih tema.

Temida objavljuje radove napisane **na srpskom ili engleskom jeziku**, sa rezimeima na srpskom i engleskom jeziku.

Časopis *Temida* koristi **dvostruko anonimno recenziranje**.

Temida je referisana u DOI Serbia, DOAJ (Directory of Open Access Journals), EBSCO istraživačkoj bazi i Emerging Sources Citation Index (ESCI), kolekciji časopisa kojima se proširuje sadržaj Web of Science i omogućava pretraživanje, pronalaženje i citiranje časopisa.

Časopis je dostupan u štampanom i elektronskom obliku.

Autori zadržavaju autorska prava nad objavljenim člancima, a izdavaču daju neekskluzivno pravo da rukopis objavi, da u slučaju daljeg korišćenja članka bude naveden kao njegov prvi izdavač, kao i da distribuirati članak u svim oblicima i medijima. **Članak će se distribuirati u skladu niže datom licencom.**

Članci objavljeni u časopisu mogu se besplatno preuzeti sa internet stranice Viktimološkog društva Srbije (<https://www.vds.rs/Temida.htm>) i koristiti u skladu sa licencom:

- CC BY-NC-ND 4.0 - Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0> - za radove objavljene do 1. juna 2025. godine
- CC-BY 4.0 - Creative Commons Attribution 4.0 International, <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/> - za radove koji se objave nakon 1. juna 2025. godine.

Časopis *Temida* ne naplaćuje APC (Article Processing Charge), odnosno postupak predavanja rukopisa, recenzija i objavljivanje radova su besplatni.

Molimo vas da svoj rukopis pripremite u skladu sa tehničkim uputstvima koja se nalaze u ovom dokumentu.

Radovi se dostavljaju u elektronskom obliku, na e-mail vdsrbija@gmail.com ili temida.vds@gmail.com

Prilikom dostavljanja rada, autori i autorke su dužni da dostave i potpisanu izjavu kojom potvrđuju da su upoznati sa uputstvima za autore i obavezama autora definisanim u Uređivačkoj politici časopisa Temida (dostupno na <https://vds.rs/uredivacka-politika-casopisa/>), te da su se istih pridržavali prilikom pripreme rukopisa. Tekst izjave autora dostupan je na <https://vds.rs/uputstva-za-autorke-i-autore/>. Izjavu autora dostaviti elektronskim putem (skeniranu) ili putem pošte (originalnu verziju) na adresu uredništva.

Pristigli radovi se ne vraćaju. Radove koji ne zadovoljavaju kriterijume časopisa u pogledu teme rada, strukture rada i pravila citiranja, redakcija neće uzeti u razmatranje, niti će poslati na recenziranje.

Tehnička uputstva autorima i autorkama članaka

1. Članak pripremiti pomoću računarskog programa za obradu teksta Microsoft Word u fontu **Times New Roman, latiničnim pismom, veličina fonta 12, na srpskom ili engleskom jeziku.**
 2. **Obim članka:** do 20 strana kucanog teksta duplog proreda, odnosno oko 30.000 karaktera, ne računajući reference, tabele, grafikone i zahvalnicu.
 3. **Prva stranica rukopisa** treba da sadrži sledeće:
 - 3.1 **Naslov rada.** Naslov treba da precizno ukaže na predmet izlaganja/analize u tekstu.
 - 3.2 **Ime i prezime autora/autorke.** Odmah iza prezimena autora (na prvoj stranici) otvoriti fusnotu u kojoj treba navesti ime i prezime i zvanje autora, naziv institucije u kojoj autor radi, državu (ukoliko je autor iz inostranstva), e-mail i **ORCID ID**. U slučaju koautorskih radova neophodne je ove podatke navesti za svakog autora/autorku posebno.
- Primer: Petar PETROVIĆ¹
- 3.3 **Apstrakt.** Apstrakt dužine **do 150 reči** je kratak i jasan prikaz predmeta koji se izlaže/analizira u tekstu. U apstraktu moraju da budu jasno navedeni predmet i cilj rada, osnovne teme koje će u radu biti izložene i glavni zaključci.
 - 3.4 **Ključne reči.** Iza apstrakta navesti 4-5 ključnih reči. Ključne reči su termini ili fraze koje najbolje opisuju sadržaj članka. Molimo Vas da koristite ključne reči koje mogu da se koriste za indeksiranje i pretragu članaka (na primer, s osloncem na listu ključnih reči Web of Science).
4. **Struktura rukopisa:** Tekst rukopisa trebalo bi da sadrži sledeće celine:
 - 4.1 **Za radove u kojim se iznose nalazi empirijskog istraživanja:** uvod, metodološki okvir istraživanja, rezultati, diskusija, ograničenja istraživanja, zaključak.
 - 4.2 **Za radove koji su pretežno teorijske prirode:** uvod, glavni deo strukturiran u najmanje dva poglavlja i zaključak.

*U uvodu rada moraju biti jasno navedeni predmet, cilj i struktura rada.

5. **Podnaslove odeljaka** u tekstu dati bez numeracije u sledećem obliku:

Naslov odeljka (Times New Roman, 12, Bold)

Podnaslov 1 (Times New Roman, 12, Italic)

Podnaslov 2 (slovo abecede u poluzagradi, Times New Roman, 12, Regular)

Primer: **Službe koje pružaju pomoć žrtvama**

Kategorije korisnika

a) Žene i deca

*Ne preporučuje se upotreba podnaslova ispod trećeg nivoa.

¹ Dr Petar Petrović je docent na Univerzitetu u Beogradu – Filozofski fakultet. E-mail: petar@primer.net. ORCID:...

6. **Zahvalnice:** Ukoliko ih ima, zahvalnice treba staviti u poseban odeljak, iza osnovnog teksta, a pre popisa literature.
7. Ako je rad u prethodnoj verziji bio izložen na skupu u vidu usmenog saopštenja (pod istim ili sličnim naslovom), podatak o tome treba da bude naveden u posebnoj napomeni, u fusnoti po pravilu pri dnu prve strane rada.

8. Tabele, grafikoni, slike

8.1 **Tabele** se pripremaju u **Word-u**, a **grafikoni** u **Excel-u**. Tabele i grafikoni treba da budu jasni, što pregledniji i jednostavniji. Naziv tabele se piše iznad tabele, na primer, Tabela 1. *Struktura viktimizacije prema polu*. Naziv grafikona se piše na isti način, ispod grafikona. Obavezno u tekstu uputiti na tabelu (Tabela 1) ili grafikon...Na Grafikonu 3....

8.2 **Slike** (kao i tabele i grafikoni) moraju biti pripremljene u crno-belom formatu. Naziv slike, kao i izvor pisati ispod slike.

9. Koristiti APA 7 sistem citiranja.

Korišćena literatura se navodi u tekstu na sledeći način:

- Prezimena stranih autora u tekstu se pišu izvorno, ne transkribuju se.
- Ako se referiše na izvor koji ima jednog ili dva autora, u zagradi se navode njihova prezimena prema abecednom redu i godina izdanja (Johnson & Stevens, 1999; Risović, 2013; Stevens, 2011);
- U slučaju da se prezimena autora navode van zgrade, odnosno u sklopu rečenice, onda se samo godina piše u zagradi. Na primer.: Kao što Nikolić-Ristanović (2018) smatra...;
- Svaki citat, odnosno doslovno navođenje delova teksta, treba da bude označen znakovima navoda i praćen brojem stranice sa koje je preuzet. Voditi računa o razlikama u navodnicima za srpski i engleski jezik.

Na primer: Sajber nasilje je nova forma nasilja „u kojem se agresivno ponašanje ispoljava upotrebom modernih tehnoloških sredstava, kao što su mobilni telefoni i internet” (Slonje & Smith, 2008: 148);

- Pri navođenju više referenci redosled se uspostavlja prema abecednom redu, a izvori se odvajaju interpunkcijskim znakom tačka sa zapetom. Na primer, (Bijelić, 2018; Nikolić, 2004; Vuletić, 1999). Veći broj referenci istog autora navodi se prema hronologiji, od najstarije ka najnovijoj;
- Ampersand (&) se koristi za strane reference i to samo kada se na izvor referiše u okviru zgrade, ali ne i u okviru teksta; U tom slučaju se koristi „i“;
- Ako se referiše na izvor koji ima tri i više autora, navodi se samo prezime prvog autora uz prateću oznaku „et al.“ za strane autore, odnosno „i sar.“ za tekstove na srpskom jeziku u okviru zgrade, odnosno „i saradnici“ u okviru rečenice. Na primer: U istraživanju Hue i saradnika (Hue et al., 2004);
- Ako dva autora imaju isto prezime, ispred svakog treba dodati početno slovo imena: (V. Baltazarević, N. Baltazarević, 2013; E. Johnson, 2001; L. Johnson, 1998);
- Ako se navodi više radova istog autora objavljenih u jednoj godini, reference treba da budu označene slovima i odvojene zarezom: (Petrović 2015a, 2015b);
- Ako se referiše na rad koji nije direktno korišćen (sekundarni izvor) nego se autor sa njegovim sadržajem upoznao posredstvom nekog drugog izvora, potrebno je napisati „prema” (van Dijk, 1978, prema Nikolić-Ristanović, 2011).
- Ako referenca nema autora, navodi se naziv institucije i godina: (WHO, 2020).

10. **Napomene (fusnote)** – svaka fusnota se obeležava numerički. U fusnotama navoditi samo propratne komentare, članove zakona i podatke o Službenom glasniku.

11. Reference u spisku literature

Sve reference pomenute u tekstu treba navesti u **spisku literature** na kraju teksta. Sve citirane bibliografske jedinice je potrebno navesti abecednim redom, prema prezimenu prvog autora, bez numerisanja. U **popisu literature ne sme biti bibliografskih jedinica koje se ne navode u tekstu rada, a moraju biti navedene sve jedinice koje se u radu pominju**, uključujući zakone, izveštaje i veb stranice, koje idu u sekciju Internet izvori u okviru Literature.

Za naučne radove objavljene u naučnim časopisima neophodno je navesti DOI broj ukoliko je dostupan, na primer, <https://doi.org/10.2298/TEM2401071V>. U nastavku slede primeri navođenja uobičajenih izvora u popisu literature:

- **Knjiga** - prezime i prvo slovo imena autora, godina izdanja u zagradi, naslov knjige (kurzivom), naziv izdavača.

Knjiga sa jednim autorom:

Kombs, Dž., Fridman, Dž. (2009). *Narativna terapija*. Psihopolis.

Ganz, J. B. (2014). *Aided augmentative communication for individuals with autism spectrum disorders*. Springer. <https://doi.org/10.1007/978-1-4939-0814-1>

Knjiga sa dva ili više autora:

Nikolić-Ristanović, V., i Ćopić, S. (2022). *Seksualno nasilje nad studentima na fakultetima u Srbiji*. Viktimološko društvo Srbije.

- **Poglavlje u knjizi/monografiji/tematskom zborniku** - prezime i prvo slovo imena autora, godina izdanja u zagradi, naslov poglavlja, u, prvo slovo imena (urednika), prezime (urednika), skraćena oznaka uredništva (u zagradi), naslov knjige (kurzivom), broj prve i poslednje strane poglavlja (u zagradi). Naziv izdavača. Na primer:

Benton, T. (2006). Do we need rights? If so, what sort? U L. Morris (Ur.), *Rights: Sociological perspectives* (str. 21-36). Routledge.

- **Rad u časopisu** - prezime i prvo slovo imena autora, godina izdanja u zagradi, naziv članka, naziv časopisa (kurzivom), volumen i broj (u zagradi), broj prve i poslednje strane članka. Na primer:

Mrvić-Petrović, N. (2005). Medijsko izveštavanje i poštovanje ljudskih prava učesnika u krivičnom postupku. *Temida*, 8(4), 23-36. <https://doi.org/10.2298/TEM0504023M>

*Ako rad ima do 20 autora, u spisku referenci navode se prezimena i prvo slovo imena svih autora. Ukoliko ima više od 20 autora, potrebno je navesti prvih 19 autora i odvojiti ih sa tri tačke u zagradi (...) od poslednjeg autora. Na primer:

Dietz, P. M., Williams, S. B., Callaghan, W. M., Bachman, D. J., Whitlock, E. P., (...) & Hornbrook, M. C. (2007). Clinically identified maternal depression before, during, and after pregnancies ending in live births. *American Journal of Psychiatry*, 164(10), 1515-1520.

- **Doktorska disertacija / Master rad / Magistarska teza** – prezime, prvo slovo imena, godina kada je disertacija odbranjena (u zagradi), naslov disertacije (kurzivom), vrsta rada (disertacija ili master/magistarska teza), univerzitet – fakultet. Na primer:

Ilić, M. (2013). *Evaluacija tehnika za ranu identifikaciju razvojnih poremećaja*. Doktorska teza. Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju.

- **Dokumenta / reference preuzeta sa interneta** – navesti naziv i web adresu internet stranica sa kojih su preuzeta, kao i datum pristupa stranici. Na primer:

Republički zavod za statistiku, <https://www.stat.gov.rs/>. Stranici pristupljeno 1.1.2025.

Pre web strane može stajati i ime autora (ako je poznat), godina, kao i naslov teksta. Na primer:

Graham, G. (2005). Behaviorism. U E. N. Zalta (Ur.), The Stanford encyclopedia of philosophy. <http://plato.stanford.edu/entries/behaviorism/>. Stranici pristupljeno 1.1.2025.

- **Zakoni** - pored naziva zakona napisati u kom je Službenom glasniku objavljen. Na primer: Zakon o krivičnom postupku, Službeni glasnik RS, br. 58/04.
- **Međunarodna dokumenta, konvencije, deklaracije** - neophodno je navesti pun naziv dokumenta na engleskom jeziku, dan, mesec i godinu kada je usvojen, ko ga je usvojio (na primer, General Assembly), kao i web adresu na kojoj je dostupan. Ukoliko postoji prevod međunarodnog dokumenta/konvencije/deklaracije na srpski jezik onda se navodi ta verzija dokumenta (ako je korištena), uz navođenje ko je preveo dokument. Na primer:

Council of Europe Convention on Preventing and Combating Violence against Women and Domestic Violence, adopted by the Committee of Ministers on May 11 2011. <https://www.coe.int/en/web/gender-matters/council-of-europe-convention-on-preventing-and-combating-violence-against-women-and-domestic-violence>.

- **Sudska praksa** – sudske odluke se navode u posebnom segmentu u okviru spiska literature, nakon internet izvora. Navodi se naziv akta, naziv suda, broj i datum predmeta. Ako je dostupno, navesti i naziv i broj Službenog glasnika u kome je presuda objavljena i web stranicu na kojoj je dostupna. Na primer:

Odluka Ustavnog suda Republike Srbije, IUa-2, 2009 od 13. juna 2009. Službeni glasnik RS, br. 68/2021.

Rešenje Apelacionog suda u Novom Sadu, Ržr-1/16 od 27. aprila 2016.

Eremia and Other v. Moldova, no. 3564/11, European Court for Human Rights 2013.

- **Saopštenja sa naučnih skupova** - prezime i prvo slovo imena autora, godina i datum odražavanja konferencije (u zagradi), naslov rada, naziv konferencije (kurzivom), broj strane u knjizi apstrakata u zagradi, mesto izdanja, naziv izdavača. Na primer:

Kelly, L. (2011, novembar 23-25). Violence against women and children in the national legislations of the EU member states: An overview of the research results. Druga godišnja konferencija Viktimološkog društva Srbije - Žrtve kriminaliteta i žrtve rata: Međunarodni i domaći kontekst, knjiga apstrakta (str. 13). Beograd: Viktimološko društvo Srbije & Prometej.

- **Članci iz novina** – Prezime, prvo slovo imena autora, godina i datum objavljivanja članka (u zagradi), naziv članka (kurzivom) i broj prve i poslednje strane (ako je štampano izdanje u pitanju), odnosno web stranica na kojoj je članak dostupan (ukoliko je u pitanju elektronsko izdanje). Na primer: Jovanović, A. (2012, 5. decemabar). Otkriveni plagijati naučnih radova. *Blic*, str. 5

Severson, K., i Martin, A. (2009, 3. mart). It's organic, but does that mean it's safer? *The New York Times*. <http://www.nytimes.com>

12. Na kraju rukopisa, nakon popisa literature, obavezno priložiti sledeće:

- 12.1 Ukoliko je **rad pisan na srpskom jeziku**, priložiti **naslov, rezime rada dužine do jedne strane kucanog teksta, prored 1.5**, i **ključne reči na engleskom jeziku**. Rezime treba da sadrži i **ime i prezime i afilijaciju (u fusnoti) autora/ke**, takođe, **na engleskom jeziku**.
- 12.2 Ukoliko je **rad pisan na engleskom jeziku**, priložiti **naslov, rezime rada dužine do jedne strane kucanog teksta, prored 1.5**, i **ključne reči na srpskom jeziku**. Rezime treba da sadrži i **ime i prezime i afilijaciju (u fusnoti) autora/ke**, takođe, **na srpskom jeziku**.

Molimo Vas da vodite računa i da pravilno koristite intelektualnu svojinu drugih autorki i autora prilikom iznošenja navoda, rezultata istraživanja, ali i grafičkih prikaza iz njihovih tekstova. *Temida* podleže kontroli na plagijarizam i nalazi se u DOI (Digital Object Identifier) bazi.

Plagiranje, odnosno preuzimanje tuđih ideja, reči ili drugih oblika kreativnog izraza i predstavljanje kao svojih, predstavlja grubo kršenje naučne i izdavačke etike. Plagiranje može da uključuje i kršenje autorskih prava, što je zakonom kažnjivo.

Promena nekoliko reči iz rečenice originalnog autora ili autorke, kao i promena redosleda reči u njihovim rečenicama predstavlja plagijarizam ukoliko se taj autor ili autorka ne citiraju.

Kada se parafrizira neki deo teksta drugog autora ili autorke trebalo bi reprodukovati tačno značenje njihovih ideja, ali ih izraziti kroz sopstvene reči i drugačiju strukturu rečenica. Na primer:

Nedovoljno dobri mehanizmi prepoznavanja su najverovatniji razlog malog broja zabeleženih žrtava starosti ispod 18 godina (Nikolić-Ristanović, 2009).

Isto pravilo važi i za slučaj da se pozivate na navode nekog istraživanja. Na primer:

Istraživanje nasilja u porodici u Vojvodini pokazalo je da skoro svaka druga žena trpi psihičko nasilje (Nikolić-Ristanović, 2010).

Ukoliko je jedini način da izrazite navode drugog autora ili autorke doslovno citiranje njihovih reči, neophodno je da te rečenice stavite pod znake navoda, a da u zagradi pored prezimena autora/autorke i godine u kojoj je rad objavljen, navedete i broj strane na kojoj se te rečenice nalaze u njihovom tekstu, Na primer:

Nikolić-Ristanović (2009, str. 255) navodi da „manji broj mlaodetnih žrtava verovatno više govori o slabim mehanizmima prepoznavanja”.

Tehnička uputstva autorkama i autorima prikaza

1. Prikaz pripremiti pomoću računarskog programa za obradu teksta Microsoft Word u fontu Times New Roman latinica, veličina fonta 12, na srpskom ili engleskom jeziku.
2. **Obim prikaza:** do 6 strana teksta duplog proreda.
3. **Naslov prikaza** treba da sadrži sledeće podatke:
 - **Prikaz knjige** - naziv u originalu, prevod naziva na srpski jezik u zagradi (ukoliko je naziv na stranom jeziku), prvo slovo imna i prezime autora knjige, naziv izdavača, mesto izdanja, godina izdanja i broj strana. Prikaz knjige treba da sadrži i fotografiju naslovne strane knjige.
 - **Prikaz skupa** – naziv skupa/konferencije u originalu, prevod naziva na srpski jezik (ako je naziv na stranom jeziku, mesto i datum održavanja skupa.